

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

Vzdělávací oblast :	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět :	Přírodověda
Období – ročník :	2.období – 5. ročník
Počet hodin :	1 hodina týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu „Český jazyk a literatura“ (zkratka v rozvrhu Čj) je komplexního charakteru, pro přehlednost je dále rozdělen do tří částí, které jsou identické s tematickými okruhy RVP ZV. Vzdelávací obsah se ve výuce vzájemně prolíná. Názvy jsou zvoleny v duchu jejich obsahu:

1. Rozmanitost přírody
2. Člověk a jeho zdraví

Vzdělávání v oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí, úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Výuka probíhá ve třídách, při pobytu na zahradě, na vycházkách.

Vyučovací předmět rozvíjí vnímání žáků a základní poznatky o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízíme vhodné učebnice, učební materiály a učební pomůcky, vztahující se k probíranému učivu
- nabízíme dostatek možností pro uplatnění získaných zkušeností v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky ke zvládnutí přiměřeně náročných situací běžného života a k překonávání problémů
- učíme žáky vyřizovat své osobní záležitosti a v případě potřeby požádat o radu

Kompetence komunikativní:

- předkládáme žákům jednoduché texty a obrazové materiály vztahující se k učivu
- vytváříme a rozvíjíme komunikační dovednosti, které přispívají k utváření vztahů potřebných ke společenské integraci

Kompetence sociální a personální:

- rozvíjíme schopnost orientace v prostředí, ve kterém dítě žije
- učíme žáky udržovat vztahy s vrstevníky
- vedeme a napomáháme k primární prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování

Kompetence občanské:

- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení se do společnosti
- vedeme k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování prostřednictvím vypravování, video, foto-dokumentace, modelových situací

Kompetence pracovní:

- upevňujeme osvojené hygienické návyky a zvyšujeme stupeň sebeobsluhy a samostatnosti
- vedeme žáky k plnění daných instrukcí a vytváříme pracovní návyky

- děti seznamujeme se zásadami bezpečnosti, ochrany práce, hygieny práce, rozvíjíme porozumění vztahu člověka a prostředí, rozvíjíme spolupráci v péči o životní prostředí

Kompetence digitální:

- klademe důraz na dodržování základních pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví při používání digitálních technologií při experimentální činnosti
- zapojujeme aktivity související s vyhledáváním informací na internetu, vedeme žáky k ověřování a kritickému ověřování výsledků
- umožňujeme žákům využívat počítače a další digitální technologie při vytváření prezentací, referátů a projektů, a to při samostatné i společné práci

Průřezová témata integrována do předmětu Přírodověda:

PT – ENV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – Průmysl a životní prostředí (vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti) (slovní úlohy – sčítání a odčítání v oboru 0 – 20)

Přírodověda 5. ročník ZŠ		
Kód a obsah očekávaného výstupu RVP ZV	Dílčí výstupy	Učivo
ROZMANITOST PŘÍRODY		
	Opakování učiva ze 4. ročníku	
ČJS-5-4-01 <i>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i>	- rozpozná živé a neživé přírodniny - na základě vlastních pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou - objasní základní podmínky pro život organismů - na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí vzájemné ovlivňování člověka a přírody - využije výzkumné dovednosti pro zjišťování způsobu života rostlin a živočichů	Člověk v přírodě Živá a neživá příroda Neživá příroda Voda Vzduch Světlo a teplo Půda Nerosty a horniny Nerostné suroviny Energetické suroviny Energetická energie
ČJS-5-4-02 <i>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i>	- na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru - za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období	Vesmír Slunce Planety Hvězdy a souhvězdí Země Měsíc Člověk dobývá vesmír
ČJS-5-4-03 <i>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</i>	- na základě společných znaků roztřídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) - na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu - vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev	Člověk a živá příroda Tropický podnební pás Subtropický podnební pás Mírný podnební pás Polární podnební pás Přízpůsobivost rostlin Přízpůsobivost živočichů Botanické zahrady Zoologické zahrady (ENV 3) Společenstva živých

	• roztrídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce	organismů
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
ČJS-5-5-01 <i>využívá poznatky o lidském těle</i>	• popíše lidské tělo • na modelu kostry popíše pojmenuje základní kosti • popíše orgánové soustavy člověka, na obrázkovém materiálu ukáže, z jakých částí se skládají	Člověk Lidské tělo Vývoj člověka Kostra Svalová soustava Dýchací soustava Srdce a oběhová soustava Trávicí soustava Vylučovací soustava Smyslová soustava Kožní soustava Nervová soustava Rozmnožovací soustava
ČJS-5-5-02 <i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</i>	• popíše základní vývojová stádia lidského plodu • vysvětlí důležité vývojové změny u člověka • vysvětlí a popíše základní rozdíly mezi lidmi	Vývojová stádia člověka Rozdíly mezi lidmi Shrnutí učiva a závěrečné opakování
ČJS-5-5-03 <i>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i>	• seznámí se se zdravým životním stylem • seznámí se se zdravou výživou • zná základní nemoci	Zdravý životní styl Správný výživa Zdraví a nemoc

ČJS-5-5-04 <i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</i>	• ví, jak dbát o svojí osobní bezpečnost. • zná základní pravidla silničního provozu • rozezná prvky patologických jevů, ví, kdo mu v danou situaci dokáže pomoci	Osobní bezpečí v silničním provozu Patologické jevy (šikana, týrání, zneužívání)
ČJS-5-5-05 <i>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</i>	• seznámí se s různými druhy závislostí. • zná rizika užívání návykových látek • orientuje se v základních pravidlech bezpečného užívání elektronických médií	Návykové látky, závislosti a zdraví Pravidla bezpečné komunikace prostřednictvím elektronických médií
ČJS-5-5-06 <i>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i>	• ví, jak chránit své zdraví • ví, jaké jsou bezpečnostní a preventivní pravidla pro předcházení mimořádných událostech • ví, jaké mohou nastat mimořádné situace a jak se v nich zachovat	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená
ČJS-5-5-07 <i>rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i>	• zná čísla integrovaného záchranného systému a dokáže přivolat pomoc • ví, jak poskytnout první pomoc	Přivolání pomoci v případě ohrožení zdraví Základy první pomoci
ČJS-5-4-06	• pozná a popíše některé laboratorní	Laboratorní pomůcky

<i>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i>	pomůcky • použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech • dodrží pracovní postup • provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu • dodrží bezpečnost práce během experimentování	Jednoduchý pokus
---	---	------------------

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní výchova
Období - ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	1 hodina týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu „Pracovní výchova“ (zkratka v rozvrhu PV) je na 1.stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy.

1. Práce s drobným materiálem
2. Konstrukční činnosti
3. Pěstitelské práce
4. Příprava pokrmů

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci a odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizace a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů apři pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledků
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastní profesního zaměření a pro další život a profesní orientaci

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU:

Ve vyučovacím předmětu pracovní výchova se žáci seznamují se základními pracovními dovednostmi. Pracovní výchova vytváří u žáků pozitivní vztah k manuálním činnostem. Učí se pracovat podle daného postupu a návodu, koncentrovat se na pracovní výkon a jeho dokončení.

Učí se dodržovat základní bezpečnostní a hygienické návyky při práci s různým materiálem a náradím. Výuka předmětu pracovní výchova probíhá dílně papírenské, dílně keramické, dílně pracovní, na zahradě, ve cvičné kuchyňce, jsou realizovány procházky a exkurze.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- zadáváme úkoly, které žák využije v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k sebehodnocení v různých pracovních činnostech

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k samostatnému zhodnocení své práce
- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textů a vedeme je k dialogu nad nimi

Kompetence sociální a personální:

- vyhledáváme činnosti, při nichž si žáci mohou pomáhat
- zadáváme skupinovou práci

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k zodpovědnosti
- vyhledáváme činnosti vedoucí k osvojení ekologického chování

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti práce
- vedeme žáky k ocenění výsledků své práce i práce ostatních
- učíme žáky výběru vhodných pracovních nástrojů

Kompetence digitální:

- vyhledáme a porovnáváme data
- seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

Průřezová témata integrovaná do předmětu Pracovní výchova:

PT – ENV 4 – Vztah člověka k prostředí - Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě -
Naše obec – způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství (úklid okolí školy)

Pracovní výchova 5. ročník		
Kód a obsah očekávaného výstupu RVP ZV	Dílčí výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
ČSP-5-1-01 <i>vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</i>	• ovládá přiměřeně složité pracovní operace • dokáže pracovat podle předem daného postupu • dokáže vymyslet vlastní postup práce • zná vlastnosti různých materiálů • vytváří různé výrobky z daných materiálů dle návodu i vlastní fantazie	Práce s papírem a kartonem. Koláže. Skládanky. Ruční papír. Práce s přírodním materiálem. Navlékání. Práce s textilem. Batika. Tisk. Tkání. Práce s kombinovaným materiálem. Modelování. Keramika. Drátkování. Kreativní techniky.
ČSP-5-1-02 <i>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i>	• seznámí se s výrobky souvisejícími s lidovými tradicemi • vyrábí z různých materiálů výrobky s prvky lidových tradic	Lidové zvyky, tradice, řemesla, jednoduché pracovní operace, postupy. Vánoční a velikonoční dekorace.
ČSP-5-1-03 <i>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i>	• zná názvy a funkci pracovních pomůcek, nástrojů a náčiní • dokáže správně vybrat vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k používanému materiálu	Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití.
ČSP-5-1-04 <i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a</i>	• bezpečně zachází s používanými nástroji • udržuje pořádek na svém pracovním místě	Bezpečnost práce.

<i>bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při drobném poranění • zhodnotí výsledek své práce	Poskytnutí první pomoci při drobném poranění.
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
ČSP-5-2-01 <i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i> ČSP-5-2-02 <i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i> ČSP-5-2-03 <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i>	• při práci se stavebnicemi provádí jejich jednoduchou montáž a demontáž • pracuje se stavebnicí podle návodu i podle vlastní fantazie • pracuje podle slovního návodu, předlohy • rozumí jednoduchému náčrtu a návodu • zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek • zná a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • ví, jak poskytnout první pomoc při úrazu • při práci se stavebnicemi provádí jejich jednoduchou montáž a demontáž	Stavebnice - plošné, prostorové, konstrukční. Sestavování jednoduchých modelů. Jednoduchá montáž a demontáž. Práce podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu. Funkce a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek. Udržování pořádku na svém pracovním místě. Dodržování zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytnutí první pomoci při drobném úrazu.
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
ČSP-5-3-01 <i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i> ČSP-5-3-02 <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i>	• zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin • provádí jednoduché pěstitelské činnosti • samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo. Pěstování rostlin ze semen v místnosti. Výsev bylinek a koření. Pěstování pokojových rostlin.

ČSP-5-3-03 <i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i> ČSP-5-3-04 <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	•zná potřeby jednotlivých pokojových rostlin •vnímá nutnost pravidelnosti péče o pokojové rostliny •umí pojmenovat a zná funkce pěstitelských pomůcek, nástrojů a náčiní • podle druhu pěstitelských činností volí správné pomůcky, nástroje a náčiní • pomáhá při jednoduché práci na zahradě • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu při práci na zahradě	Množení a přesazování pokojových rostlin. Pěstování rostlin na zahradě. Údržba nářadí. Práce na zahradě. Hrabání listí. Úklid okolí školy. (ENV4) Práce se zahradním náčiním. Zásady bezpečné práce s rostlinami. Jedovaté rostliny. Poskytnutí první pomoci při úrazu.
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
ČSP-5-4-01 <i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i> ČSP-5-4-02 <i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i> ČSP-5-4-03 <i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i>	• zná základní vybavení kuchyně •dokáže pojmenovat vybavení kuchyně •ví, k čemu se používá kuchyňské náčiní a spotřebiče •ví, jak bezpečně obsluhovat kuchyňské spotřebiče • zvládne připravit jednoduchý pokrm studené kuchyně a teplé kuchyně •umí upravit ovoce a zeleninu před konzumací • připraví jednoduchý nápoj • zná zásady správné výživy •umí jednoduše prostít stůl • dodržuje pravidla správného stolování a	Základní vybavení kuchyně. Základní technika v kuchyni. Bezpečná obsluha spotřebičů. Výběr, nákup a skladování potravin. Příprava jednoduchého pohoštění. Zdravá výživa. Jednoduchá úprava stolu. Pravidla správného stolování.

ČSP-5-4-04 <i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i>	společenského chování při stolování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch • dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce • umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti • poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Udržování pořádku a čistoty pracovních ploch. Hygiena a bezpečnost práce. První pomoc při úrazu v kuchyni.
---	---	---

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Období - ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	2 hodiny týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu “Tělesná výchova“ (zkratka v rozvrhu TV) je komplexního charakteru, pro přehlednost je dále rozdělen do čtyř částí, které jsou identické s tematickými okruhy RVP ZV. Vzdělávací obsah se ve výuce vzájemně prolíná. Názvy jsou zvoleny v duchu jejich obsahu:

1. Činnosti ovlivňující zdraví
2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
3. Činnosti podporující pohybové učení
4. Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a sportem
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci a aktivnímu vztahu ke sportu
- pochopení, že sport je jedním z prostředků k navazování sociálních kontaktů

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU:

Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, na vycházkách, ve třídách a ve sportovních areálech (plavecký, atletický a další). Při výuce dochází ke spojování tříd a spojování žáků z různých ročníků z důvodu realizace pohybových a sportovních her, plavání. **Výuka plavání v třetím a čtvrtém ročníku je pro žáky povinná, je realizována v průběhu celého školního roku 1 vyučovací hodinu 1x týdně, vždy v pátek (20 vyučovacích hodin/ školní rok). Výuka plavání v ostatních ročnících bude realizována stejně jako výuka zimních sportů v závislosti na zdravotním stavu žáků, na provozních podmínkách školy a přírodních podmínkách.**

Vyučovací předmět umožňuje získat základní orientaci v názorech na zdraví a postupně uplatňovat preventivní činnosti podporující zdraví. Seznamuje žáka s různými pohybovými činnostmi, učí je

aktivně rozvíjet a využívat vlastní pohybové schopnosti a dovednosti. Žáci vnímají prožitky z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům řadu pohybových aktivit, které jim umožní poznat své vlastní pohybové možnosti a omezení
- upevňujeme a opakuje získávané pohybové dovednosti, upozorňujeme na chyby, které brání v dalším pokroku
- vedeme žáky k osvojení správného názvosloví z oblasti tělesné výchovy, pěstujeme u žáků správné pohybové návyky
- vedeme žáky k zaznamenávání si vlastních sportovních výsledků a jejich porovnávání s výsledky předchozími
- klademe důraz na hodnocení vlastních výsledků dle jasně stanovených kritérií
- vedeme žáky k orientování se v informačních zdrojích a sportovních událostech, akcích

Kompetence k řešení problémů:

-
- vedeme žáky k řešení běžných i náročnějších životních situací a překonávání překážek především prostřednictvím sportu
- dbáme na dodržování zásad bezpečného chování při sportu, učíme žáky adekvátních reakcí v případě úrazu spolužáka
- vytváříme podmínky pro osvojení správného jednání v případech ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- učíme žáky řešit situace v případě nesportovního chování, předcházíme takovýmto situacím
- učíme posilovat žákovu sebedůvěru, motivujeme žáky k řešení problémových úloh z běžného života

Kompetence komunikativní:

- využíváme sportovních situací k získání komunikativních dovedností, k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s lidmi, klademe důraz na kooperativní vyučování a týmovou práci
- učíme žáky reagovat na základní povely a pokyny, učíme takové povely i vydávat, vedeme žáky k organizování jednoduchých pohybových her a aktivit, učíme žáky vzájemně naslouchat
- poskytujeme žákům možnost podílet se na průběhu vyučovací hodiny a rozvíjet komunikaci, zejména vhodně se vyjadřovat a zvyšovat svoji aktivní slovní zásobu

Kompetence sociální a personální:

- zařazujeme do hodin relaxační cvičení, která pomáhají uvědomovat si své tělo a svoji psychiku (vnitřní prožívání) a na tomto základě lépe pochopit svoji vlastní osobu
- rozvíjíme individuální a sociální dovednosti pro spolupráci v týmu, zejména při sportovních a závodivých hrách, dbáme na dodržování pravidel fair-play, učíme žáky respektovat opačné pohlaví
- pěstujeme u žáků pocit zažít úspěch, zdůrazňujeme důležitost spolupráce a nutnost vzájemné pomoci, budujeme u žáků kladné mezilidské vztahy

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k dodržování zásad zdravého způsobu života a k ochraně zdraví, k zodpovědnosti a péči o své zdraví

- vedeme žáky k pravidelnému pohybu, posilujeme u nich význam pohybu pro zdraví
- škola se v rámci možností zapojuje do sportovních soutěží
- vedeme žáky k dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech

Kompetence pracovní:

- pravidelně upozorňujeme žáky na dodržování zásad bezpečnosti, dodržování hygienických zásad, které jsou nezbytné pro jednotlivé pohybové činnosti v hodinách i mimo ně
- učíme žáky správně a bezpečně používat jednotlivá tělocvičná náčiní a nářadí, klademe důraz na správný úklid nářadí po docvičení
- organizujeme výuku dle potřeb žáků tak, aby všichni co nejvíce rozvíjeli své schopnosti

Kompetence digitální:

- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií pro zaznamenávání svých výkonů a výsledků z výkonů, používáme digitální technologie pro měření, porovnávání a vyhodnocování svých výkonů, digitální technologie využíváme zejména z důvodu usnadnění práce
- používáme digitální technologie k získávání informací o pohybových aktivitách v okolí školy, ale i prostředí domova, k vyhledávání dat o sportovních osobnostech a soutěžích, zásadách zdravého životního stylu a pravidlech sportovních her
- provádíme kompenzační cvičení pro předcházení rizik plynoucích z dlouhodobého užívání digitálních technologií

Průřezová témata integrovaná do předmětu Tělesná výchova:

PT – MKV 5 – Princip sociálního smíru a solidarity - Odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám (sportovní soutěže)

Kód očekávaného výstupu RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
TV-5-1-01 <i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i>	• zdůvodní význam pohybu pro zdravý rozvoj a růst (srdce, kostí, svalů, plic aj.) • projevuje vůli pro zlepšování úrovně své zdatnosti	Význam pohybu pro zdraví Rozvoj síly, vytrvalosti, fyzické zdatnosti, schopností a dovedností Pravidelný pohyb, režim Rozcvička, cviky pro zahřátí, hlavní pohybová činnost, kondiční cviky, uvolnění a relaxace
TV-5-1-02 <i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i>	• využívá ve svém pohybovém režimu korektivní cvičení upravující jednostrannou zátěž nebo svalové oslabení	Průpravná cvičení, relaxace, pokyny a povely dle pedagoga, správné zvedání zátěže, kompenzační cvičení
TV-5-1-04 <i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i>	• uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí • předvede na figurantovi ošetření drobných poranění s zajištěním lékařské pomoci	Hygiena při hodině tělesné výchovy, správný cvičební úbor a obutí, bezpečnost při TV a při práci s náradím (příprava a úklid náradí) Tísňová volání, ohlášení úrazu, základy první pomoci, ošetření drobných poranění
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
TV-5-1-03 <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	• dále rozvíjí osvojené pohybové dovednosti vzhledem ke svým individuálním předpokladům • aktivity závislé na počasí	Napojované kotouly, stoj na hlavě, stoj na rukou s dopomocí Výskok na švédskou bednu, roznožka přes kozu odrazem z můstku, kladina, vyšplhá na tyč Předvede atlet. disciplíny, běh 60m, vytrvalostní běh do 10 minut, štafetový, terénem s překážkami, indiánský, k metě, běžecká abeceda Skok daleký i z místa, skok vysoký Hod různými míči na cíl (na koš, do branky), dribling

		Rytmické cviky - taneční kroky do hudby (polkový a valčíkový krok), tanec ve dvojicích Turistika a pobyt v přírodě Sáňkování, bobování, lyžování, bruslení,...
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
TV-5-1-05 <i>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i>	• provádí jednoduché cviky a složitější cviky podle pokynů pedagoga • předvede spolužákům podle svých individuálních schopností pohybovou činnost • reálně posoudí výkon spolužáků	Samostatné provedení jednoduchých cviků Individuální ukázka správného provedení jednoduché pohybové činnosti Posuzování pohybových dovedností spolužáka
TV-5-1-06 <i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i>	• kooperuje v družstvu, hraje fair play, dbá pokynů pedagoga • ovládá tělocvičnou terminologii v praxi • provádí cviky dle nákresu	Vzájemná komunikace mezi spolužáky, hra dle pravidel, jejich dodržování Základní tělocvičná terminologie Cvičení podle popisu
TV-5-1-07 <i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i>	• vytvoří variabilní formy pohybových her, organizuje turistický výlet	Organizace pohybových her, florbal, vybíjená, fotbal, přehazovaná,... Pohybová tvořivost
TV-5-1-08 <i>zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</i>	• měří sportovní výkony pod dohledem učitele, porovnává své vlastní výkony s výkony spolužáků	Měření výkonů, zaznamenávání do tabulek, porovnávání výsledků, sledování proměnlivosti svých výkonů, zdokonalování se
TV-5-1-09		

<i>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i> TV-5-1-10 <i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i>	• informuje se o aktuálním sportovním dění z různých informačních zdrojů v okolí školy, svého domova, i mimo něj • orientuje se dle mapy, rozliší turistické značky	Sportovní soutěže (MKV5), atletické hry, olympijské hry,.. Soutěže sleduje, ale i se jich účastní Práce s mapou, orientační běh
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA		
ZTV-5-1-01 <i>zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování</i> ZTV-5-1-02 <i>zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele</i> ZTV-5-1-03 <i>upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením</i>	• zvládá s pomocí pedagoga provedení speciálních cvičení vzhledem ke svému oslabení • osvojuje si s pomocí pedagoga správnou techniku prováděných speciálních cvičení • rozliší činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením, upozorní na ně	Základní vyrovnávací cviky pod vedením pedagoga podle různých druhů zdravotního oslabení Správná technika speciálních cvičení podle různých druhů zdravotního oslabení, její korekce Správné držení těla, dechová cvičení, pohybový režim Činnosti pozitivně ovlivňující jedince s oslabením

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Období – ročník:	2.období – 5.ročník
Počet hodin:	2 hodiny týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu „Vlastivěda“ (zkratka v rozvrhu VI) je tvořen částí vzdělávacího oboru „Člověk a jeho svět“ pro I. stupeň. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV. Název vyučovacího předmětu je zvolen v důsledku rozdělení zmíněného vzdělávacího oboru do několika vyučovacích předmětů, kde na vyučovací předmět „Prvouka“ (Prv) realizovaný v 1. období navazují ve 2. období vyučovací předměty „Přírodověda“(Přv) a „Vlastivěda“(VI). Vzdělávací obsah předmětu „Vlastivěda“ je členěn do tří tematických celků, odpovídající tematickým okruhům vzdělávacího oboru RVP ZV:

1. Místo, kde žijeme – žáci se učí chápat organizaci v obci, ve společnosti. Prakticky poznávají místní a regionální skutečnosti a utvářejí si přímé zkušenosti. Prohlubují si svůj vztah k zemi a národní cítění.
2. Lidé kolem nás – žáci si prohlubují své znalosti a upevňují si základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi a také se světem financí. Jsou vychováváni jako budoucí občané demokratického státu.
3. Lidé a čas – žáci se učí orientovat v dějích a čase, postupu událostí a utváření historie věcí a dějů.

Vzdělávání v oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové učebně, v blízkém okolí školy a v obci. Součástí výuky jsou vlastivědné vycházky, exkurze apod.

Vyučovací předmět rozvíjí poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků získané ve výchově i v rodině. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich první ucelený obraz světa. Poznávají a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, včetně situací ohrožení, učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- dětem nabízíme vhodné učebnice, učební materiály a učební pomůcky, vztahující se k probíranému učivu
- nabízíme žákům dostatek možností pro uplatnění získaných zkušeností v praktických situacích, umožňujeme žákům experimentovat, porovnávat vzájemně výsledky, vyvozovat závěry
- zadáváme žákům motivační domácí úkoly – umožňujeme jim si z nabídky úkolů vybrat a požadujeme od žáků prezentaci výsledků domácích úkolů

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky ke zvládnutí přiměřeně náročných situací běžného života a k překonávání problémů, posilujeme u žáků schopnost řešit úkoly problémové, vedeme je k plánování postupů řešených problémů, k ověřování správnosti postupů
- učíme žáky vyřizovat své osobní záležitosti a v případě potřeby požádat o radu
- nabízíme žákům úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti

Kompetence komunikativní:

- předkládáme žákům jednoduché texty a obrazové materiály vztahující se k učivu
- vytváříme a rozvíjíme komunikační dovednosti, které přispívají k utváření vztahů potřebných ke společenské integraci
- umožňujeme žákům písemně i ústně prezentovat svoje poznatky a vyjadřovat svůj názor, učíme žáky diskutovat o problému (diskuse, referáty, projekty, samostatné i skupinové práce)

Kompetence sociální a personální:

- rozvíjíme schopnost orientace v prostředí, ve kterém dítě žije
- učíme žáky udržovat vztahy s vrstevníky, učíme žáky respektu k druhým a respektu k práci druhých
- vedeme a napomáháme k primární prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování
- důsledně dodržujeme předem dohodnutá společenská pravidla, žáci se podílejí na tvorbě těchto pravidel, zdůrazňujeme pravidla spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci

Kompetence občanské:

- vytváříme a upevňujeme základní návyky a dovednosti, které umožní zapojení se do společnosti, požadujeme po žácích spolupodílení se na tvorbě třídních pravidel a přijetí zodpovědnosti za jejich plné dodržování
- učíme žáka pochopit sebe jako příslušníka určitého národa - občana ČR, učíme žáky toleranci k odlišnostem a k uznávání hodnot druhých
- učíme žáky respektovat různé společenské a kulturní problémy v historickém kontextu

Kompetence pracovní:

- klademe důraz na kontrolování, organizování a hodnocení své práce, podněcujeme žáky k návrhům na zlepšení své práce
- vedeme žáky k plnění daných instrukcí a vytváříme pracovní návyky
- děti seznamujeme se zásadami bezpečnosti, ochrany práce, hygieny práce, rozvíjíme porozumění vztahu člověka a prostředí, rozvíjíme spolupráci v péči o životní prostředí

Kompetence digitální:

- klademe důraz na vytváření pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- umožňujeme žákům používat digitální technologie ve výuce, motivujeme žáky k jejich využívání zejména z důvodu usnadnění si práce při řešení problémů, při vyhledávání doplňujících informací k učivu a k ověřování faktů
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- motivujeme žáky k využívání vhodných digitálních map a navigací
- dbáme na bezpečné používání digitálních technologií a uvědomování si rizik, které mohou při dlouhodobém používání těchto technologií nastat, předcházíme negativním dopadům relaxačními chvilkami atd.

Průřezová témata integrována do předmětu Vlastivěda:

PT – VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát-Úloha občana v občanské společnosti (demokracie, volby)

PT – MEV 1/5 – Receptivní činnosti – Fungování a vliv médií ve společnosti – Role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování (sousední státy)

PT – EGS 1 – Evropa a svět nás zajímá – Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa (zážitky a zajímavosti z Evropy, referáty)

PT – VDO 3 – Formy participace občanů v politickém životě – Volební systémy a demokratické volby a politika (parlament, krajské a komunální volby) (kraje ČR)

Kód očekávaného výstupu RVP ZV	Dílčí výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ČJS-5-1-02 <i>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	• určí a ukáže na mapě pomocí světových stran polohu sousedních států k ČR a dalších evropských států	Opakování ze 4. ročníku Práce s mapou, sousední státy (MEV 1/5)
ČJS-5-1-03 <i>rozliší mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlišti lidí na mapách naší republiky, Evropy</i>	• vyhledá ČR na mapě Evropy, světa, na globusu • zná polohu, povrch, vodstvo, zemědělství a průmysl jednotlivých krajů ČR • vyhledává na mapě Evropy, světa a na globusu státy Evropy, porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti s ostatními evropskými státy • ukáže poledníky a rovnoběžky na globusu, vyjmenuje a ukáže na globusu světadíly a oceány • orientuje se a vyhledává v mapách, v mapkách a plánech naší republiky a Evropy • vyjmenuje kontinenty a ukazuje je na mapě, porovná podle mapy velikost jednotlivých kontinentů	ČR práce s mapou, historické území ČR, hranice ČR, významná pohoří, řeky, vrchoviny, města Kraje České republiky (VDO3) Evropské státy Práce s globusem Práce s atlasem: pohoří, nížiny, řeky, města, státy Práce s mapou - kontinenty
ČJS-5-1-05 <i>porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i</i>	• posoudí jednoduchým způsobem přínos EU pro ČR	Evropská unie a její význam Vlastními slovy vypráví své zážitky, zkušenosti a zajímavosti z Evropy –

<i>v jiných zemích</i> ČJS-5-1-06 <i>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	• zprostředkuje spolužákům z různých informačních zdrojů zajímavosti z Evropy • pojmenuje orgány státní moci a zná nejvyšší zástupce státní správy, rozlišuje hlavní orgány státní moci, některé jejich zástupce, symboly našeho státu	referáty (EGS1) Základy státního zřízení a politického systému – parlament, vláda, demokracie, (VDO2), volby, hlavní představitelé
LIDÉ KOLEM NÁS		
ČJS-5-2-01 <i>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i>	• vysvětlí pravidla slušného chování mezi lidmi, chlapci a dívkami na modelových situacích	Komunikace mezi lidmi
ČJS-5-2-02 <i>rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</i>	• sdělí zkušenosti ze svého okolí o chování jedinců, které nelze tolerovat	Pojmy – vandalismus, fyzické a psychické násilí, krádež, šikana, týrání aj.
ČJS-5-2-03 <i>orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných</i>	• orientuje se v základních formách vlastnictví • na modelových situacích předvede použití peněz v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze • ukáže na příkladu nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč	Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné Peníze v běžném životě – cena, sleva Pojmy – půjčka, dluh, úrok, splátka, spoření aj.

výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	
LIDÉ A ČAS		
ČJS–5–3–01 <i>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	• popíše vlastními slovy jednotlivá období českých dějin, časově řadí významné osobnosti a události českých dějin	Opakování ze 4. ročníku Významné události a osobnosti českých dějin od doby pobělohorské po současnost
ČJS–5–3–02 <i>využívá knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i>	• seznámí se s regionálními památkami, vyhledává o nich informace, využívá odborné pomoci v knihovnách a muzeích	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
ČJS–5–3–03 <i>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	• poreferuje spolužákům o významném místě z historie Pardubic a okolí	Historie regionu a historické události od doby kamenné v regionu

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

Vzdělávací oblast :	Umění a kultura
Vyučovací předmět :	Výtvarná výchova
Období – ročník :	2. období - 5. ročník
Počet hodin :	2 hodiny týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu “Výtvarná výchova“ (zkratka v rozvrhu Vv) je tvořen obsahem oboru “Výtvarná výchova“ pro I. a II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV. Vyučovací předmět Výtvarná výchova obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura, ve které je zastoupena jako vzdělávací obor RVP ZV.

Oblast výtvarné výchovy přináší specifické umělecké osvojování světa prostřednictvím rozvíjení představivosti, fantazie, kreativity, citlivosti a vnímavosti žáků. V tomto procesu dochází k rozvoji vnímavosti k sobě samému i k okolnímu světu a také schopnosti vcítit se do kulturních potřeb a hodnot ostatních lidí. Při tvůrčích činnostech je vytvářen prostor pro rozvoj nonverbálních prostředků k aktivnímu vyjádření vlastních postojů a názorů.

Na 1. stupni se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a jazykem výtvarného umění, učí se s nimi tvořivě pracovat, poznávat zákonitosti tvorby a užívat je jako prostředek sebevyjádření. Na 2. stupni základního vzdělávání se připomínají historické souvislosti, společenské kontexty a nalézají se vztahy mezi jednotlivými druhy umění pro širší porozumění kultuře a umění. Různorodé činnosti umožňují žákům vytvářet vizuálně obrazová vyjádření a hledat nové osobité možnosti v procesu komunikace a sebevyjádření.

Získané znalosti a dovednosti v tomto vzdělávacím oboru na sebe v rámci stupňů navazují. Na II. stupni vyučovací předmět rozvíjí již získané znalosti a dovednosti z I. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován ve třech oblastech tvůrčích činností:

1. Rozvíjení smyslové citlivosti
2. Uplatňování subjektivity
3. Ověřování komunikačních účinků

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot

- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU:

Výuka probíhá ve třídě a v učebně výtvarné výchovy s využitím hrnčířského kruhu. V daném vyučovacím předmětu děti pracují individuálně nebo ve skupině. Výtvarná výchova probíhá individuálně i skupinově.

Výtvarná výchova vede žáka prostřednictvím tvořivých činností k porozumění výtvarného umění, k jeho aktivnímu prožívání a vytváření a zároveň k využívání jako prostředku komunikace.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme trpělivosti, podporujeme samostatnost a tvořivost
- respektujeme individuální pracovní tempo a rozdílnou efektivitu a kreativitu práce
- vedeme žáky k systematičnosti při zvládání úkolů

Kompetence k řešení problémů:

- volíme úlohy a náměty, které vedou k různým možnostem řešení
- zadáváme badatelské úkoly
- nabízíme různé výtvarné techniky a prostředky k zvládnutí úkolu
- vedeme žáky k samostatnosti při torbě, při volbě výrazových prostředků, při sebevyjádření a sebehodnocení

Kompetence komunikativní:

- povzbuzujeme žáky k vizuálně obrazným vyjádřením jako možnému prostředku mezilidské komunikace
- zařazujeme společné úkoly vedoucí k společnému prožitku
- podporujeme žáky prostřednictvím různých výtvarných technik k sebevyjádření (emocí, pocitů, myšlenek, názorů, fantazií atd.)

- učíme žáky formulovat, vyjadřovat a obhajovat (zdůvodňovat) své názory a zároveň naslouchat a respektovat vzájemné odlišnosti a různé názory druhých
- vedeme žáky k samostatné prezentaci vlastní tvorby
- vedeme žáky pochopení a reflexi k manipulativní komunikaci, primárně v oblasti reklamy

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve dvojicích i v týmu a vytváříme pro to podmínky
- učíme žáky tolerovat a chápat názory druhých
- žáky vedeme k respektu a ocenění tvorby druhých
- vedeme žáky k vnímání a chápání umění různorodých kultur
- učíme žáky zaujímat osobní účast v procesu tvorby a k užívání specifického jazyka umění jako svébytného prostředku mezilidské a mezikulturní komunikace

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k pochopení základních principů demokracie (spolupráce, tolerance, občanská svoboda, odpovědnost)
- pěstujeme úctu k dědictví českého národa (státní svátky, národní tradice, literatura, hudba, výtvarné umění, film, plakát, design atd.)
- seznamujeme žáky s kulturním a historickým dědictvím lidstva
- vedeme žáky k vnímání přírody a prostředí ve kterém žijí a k jejich ochraně
- učíme žáky dodržovat základní lidská práva, pochopit význam lidské důstojnosti a potřeby mezinárodního porozumění

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti práce při tvoření a práci s různorodým materiálem
- učíme žáky pracovat podle specifických pracovních postupů
- učíme žáky dodržovat dohodnutá pravidla při práci při individuální a skupinové práci
- vedeme žáky k efektivnímu (ekonomickému) využití materiálu

Kompetence digitální:

- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- umožňujeme žákům vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- motivujeme žáky ke kreativě při pracování s digitálními technologiemi nabídkou různých obsahů, postupů, způsobů a prostředků
- podporujeme a učíme žáky ke kritickému hodnocení a reflexi rizik souvisejících s využíváním digitálních technologií

Průřezová témata integrovaná do předmětu Výtvarná výchova

PT – MEV 1/2 – Receptivní činnosti – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - Rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem (reklama)

Kód a obsah očekávaného výstupu RVP ZV	Dílčí výstupy	Učivo
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
VV-5-1-01 <i>při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů</i>	• uplatňuje výrazové vlastnosti linií • rozumí výrazovým vlastnostem barev, rozlišuje barvy studené, teplé, pestré, nepestré, základní • vnímá světelné a barevné kontrasty • využívá hry s barvou • ovládá základní technické dovednosti (maluje plochým i kulatým štětcem) • experimentuje s různými výtvarnými prostředky • všímá si velikosti prvků • kombinuje barvy, objevuje jiné odstíny • kombinuje výtvarné techniky • vytváří objem prostřednictvím modelování • experimentuje s různými grafickými aplikacemi	Prvky vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahy (linie, barva, světlostní a barevné kvality) Kresba pastelkami, tužkou, uhlím, tuží Prvky a jejich tvary, objem, textura a jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) Uspořádání objektů do celků Malba – tempera, vodové barvy Modelování objektu (různé modelovací hmoty) Dekorování, ornamenty v lidovém umění Tvorba v digitálním prostředí
VV-5-1-03 <i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i>	• kombinuje výtvarné techniky • experimentuje s výtvarnými materiály a prostředky • rozvíjí představivost a fantazii	Reflexe a vztahy zrakového vnímání o vnímání ostatními smysly (vizuálně obrazné vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových)

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
VV-5-1-02 <i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</i>	• vyjadřuje své nálady a pocity • čerpá ze svých zkušeností • pozorováním života kolem sebe doplňuje svůj výtvarný projev • rozvíjí svůj smysl pro krásu • vyjadřuje vztah k rodině	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Hry s barvou
VV-5-1-04 <i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky postupy</i>	• pozoruje různé druhy vizuálně obrazných vyjádření • hledá inspiraci • získává nové poznatky • rozlišuje výtvarné techniky	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) Ilustrace, výstavy, divadlo, film (hledání inspirace)
VV-5-1-05 <i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	• vnímá a pozoruje uměleckou výtvarnou tvorbu – ilustrace knih, fotografie, obrazy, architektura, sochařství, filmy • rozlišuje typy vizuálně obrazných vyjádření • rozvíjí estetické cítění a svůj osobní názor • seznamuje se s osobnostmi výtvarného umění • navštíví knihovnu, výstavu	Druhy výtvarného umění (malířství, sochařství, architektura) Lidové umění, folklór Knihy, komiksy, časopisy, film Knihovna, muzeum, galerie, výstava Reklama (MEV 1/2) design
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		

VV-5-1-06 <i>nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	• obhájí svůj výtvarný projev • prezentuje své pocity • porovnává a hodnotí svou práci a práci druhých • zajímá se a vyslechne názor druhých • zdůvodňuje svůj postoj v komunikaci, argumentuje • respektuje názor jiných • kritiku vnímá jako podnětnou • dokáže pozitivně hodnotit druhé, vhodně reagovat na nezdary jiných • je spolupracující, ochoten pomoci spolužákovi • vnímá rozdíly při porovnávání své práce s předmětem výtvarného zobrazení	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodnění, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření (v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, v nichž se žák vyskytuje) Vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem svým či jiným
--	---	---

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk
Období – ročník:	2.období – 5.ročník
Počet hodin:	3 hodiny týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu “Anglický jazyk“ (zkratka v rozvrhu AJ) je v 1. období soustředěn na rozvoj řečových dovedností.

1. Poslech s porozuměním
2. Mluvení
3. Čtení s porozuměním
4. Psaní

Vzdělávání v oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Výuka probíhá ve především ve třídách vybavených interaktivní tabulí. Hodiny jsou vedené zábavnou formou s využitím různých didaktických pomůcek, her, učebnic, pracovních sešitů, pracovních listů a internetu.

Vyučovací předmět směřuje k získání zájmu o cizí jazyk, k pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život. Vede žáky k osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití komunikace v cizím jazyce.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod s důrazem na získání správných počátečních
- a zájmu o cizí jazyk
- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů a vedeme je k jejich pravidelnému využívání
- vedeme žáky k využívání svých znalostí při setkávání se zahraničními kamarády, při cestě do zahraničí
- vedeme žáky k uvědomování si významu znalosti cizího jazyka pro práci v zahraničí

Kompetence k řešení problémů:

- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s životem lidí v různých zemích
- vedeme žáky k porovnávání života lidstva v jednotlivých zemích

Kompetence komunikativní:

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textu a obrazových materiálů souvisejících s životem lidí v ČR a zahraničí
- vedeme žáky k schopnosti komunikovat i s omezenými jazykovými prostředky
- vedeme žáky pomocí vyváženého poměru aktivních a pasivních činností se zapojením různých smyslů k porozumění obsahu sdělení a přiměřené reakce na něj
- vyhledáváme informace na internetu

Kompetence sociální a personální:

- vytváříme možnosti pro skupinovou práci
- navozujeme dostatek situací, které vedou k vědomí kulturní odlišnosti i jedinečnosti každého člověka
- vedeme žáky k navazování vztahů s vrstevníky za hranicemi ČR

Kompetence občanské:

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení rozdílů práv a povinností souvisejících s partnerskými a rodinnými vztahy u nás a v zahraničí
- upozorňujeme na projevy rasismu a xenofobie v ČR i v zahraničí

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci
- s využitím omezených jazykových prostředků a her vytváříme možnosti pro rozmanité pracovní činnosti praktického života a popsání pracovních postupů

Kompetence digitální:

- umožňujeme žákům práci na interaktivní tabuli
- vedeme žáky k prohlubování dovednosti práce s online překladačem
- směřujeme žáky k vyhledávání informací k probíraným tématům
- učíme žáky pracovat s digitálními technologiemi za účelem rozvoje vědomostí a dovedností v oblasti cizího jazyka

Průřezová témata integrována do předmětu Anglický jazyk:

Kód a obsah očekávaného výstupu RVP ZV	Dílčí výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
CJ-5 -1-01 <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i>	• získává výslovnostní návyky • chápe vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • rozumí otázkám při krátkém rozhovoru • rozumí krátkým slovním kladným i záporným pokynům učitele a správně na ně reaguje	Zvuková podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně) Základní výslovnostní návyky Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Pozdravy Pokyny Představení své osoby Oslovení
CJ-5-1-02 <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	• orientuje se v základní slovní zásobě v probraných tématech • rozumí slovům a jednoduchým větným vazbám s vizuální oporou i bez ní • rozumí jednoduchým větám i krátkému textu, který je pronášen pomalu a zřetelně	<u>Tematické okruhy:</u> Osobní údaje, osobní dotazník Číslovky 1 – 100 Dopravní prostředky Potraviny, nakupování Počasí Prázdniny, volný čas Záliby Rozšiřování slovní zásoby ze 4. ročníku
CJ-5-1-03 <i>rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i>	• rozumí krátkému poslechu s vizuální oporou	<u>Gramatické jevy:</u> Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový (otázky, zápor) Počitatelná, nepočitatelná podstatná jména Otázka „How many, much...?“ Množství (some,...) Vazba „There is/are...“ Předložky - rozšíření slovní zásoby Príslovce – rozšíření slovní zásoby

MLUVENÍ		
CJ-5 -2 -01 <i>se zapojí do jednoduchých rozhovorů</i>	• zapojí se do jednoduchého rozhovoru na dané téma z probrané slovní zásoby	Jednoduché rozhovory
CJ-5 -2 -02 <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i>	• využívá slovní zásobu probraných tematických okruhů při sdělování jednoduchých informací • správně používá jednoduché gramatické jevy v mluveném projevu • řekne jednoduchá sdělení se správným přízvukem ve slovech a větách, zná výslovnost fonetických zvuků • vyjmenuje anglickou abecedu a pomocí ní speluje jednoduchá anglická slova v rámci probrané slovní zásoby	Sdělení jednoduchých informací
CJ-5 -2 -03 <i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, školy, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat, podobné otázky pokládá</i>	• správně odpovídá na jednoduché otázky položené učitelem • dokáže v krátkém textu vyhledat odpověď na zadanou otázku	Odpovědi na otázky k probraným tématům
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
CJ-5 -3 -01	• v textu vyhledá jednoduchou informaci	Čtení slov, slovní spojení, vět, krátkých textů

<i>vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</i> CJ-5 -3 -02 <i>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i>	• čte jednoduché větné vazby, kde je použita probraná slovní zásoba a rozumí jim • čte jednoduchá sdělení se správným přízvukem ve slovech a větách, zná výslovnost fonetických zvuků • rozumí přečtenému textu na téma týkající se probrané slovní zásoby	
PSANÍ		
CJ-5 - 4 - 01 <i>napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i> CJ-5 - 4 -02 <i>vyplní osobní údaje do formuláře</i>	• píše slova i krátký text s jednoduchými větami na dané téma probraných tematických okruhů a rozumí jim • vyplní anglický formulář vlastními osobními údaji	Psaní slovních spojení, krátkých vět Vyplnění formuláře

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

Vzdělávací oblast :	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět :	Český jazyk
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin :	6+2 hodin týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu „Český jazyk a literatura“ (zkratka v rozvrhu Čj) je komplexního charakteru, pro přehlednost je dále rozdělen do tří částí, které jsou identické s tematickými okruhy RVP ZV. Vzdelávací obsah se ve výuce vzájemně prolíná. Názvy jsou zvoleny v duchu jejich obsahu:

1. Komunikační a slohová výchova
2. Jazyková výchova
3. Literární výchova

Vzdělávání v oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjadřování jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání
- při výuce psacího písma učíme žáky vázané písmo, lze však dle speciálních individuálních potřeb žáka volit také písmo Comenia script, na konci 1. období však musí žák zvládnout čtení vázaného písma

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení, neboť většinu vyučovacích hodin lze využít k nápravě řečových vad a k nápravě specifických poruch učení

(dyslexie, dysortografie, dysgrafie). Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité pro vzdělávání a umožňují získávat poznatky ve všech dalších oblastech. Na 1. stupni je prvořadým úkolem zvládnout čtení, psaní a základní gramatické učivo. Na 2. stupni je hlavním cílem naučit žáky vyjadřovat se přesně, srozumitelně a to jak ústně, tak i písemně.

Výuka předmětu probíhá převážně ve třídách. Jednu hodinu předmětu Český jazyk na 1. stupni vyučuje školní logoped. Výuka této jedné hodiny probíhá podle náplně Logopedická péče (viz dále).

V hodinách Českého jazyka využíváme tyto metody a formy:

- individuální a multisenzoriální přístup
- skupinovou práci i práci ve dvojicích
- výklad, rozhovor, vyprávění, dramatizaci, manipulaci s pomůckami, diskusi, relaxaci

Trénujeme:

- sluchovou analýzu a syntézu, sluchové rozlišování a sluchovou paměť, rytmickou reprodukci délky
- zrakové rozlišování a zrakovou paměť
- jemnou motoriku, grafomotoriku, správný úchop psacího náčiní, uvolňovací cviky
- pravo-levou orientaci, prostorovou představivost, orientaci na tělesném schématu

Obecné metody práce v Českém jazyce:

- prodloužený výklad a procvičování
- ústní procvičování a ústní zkoušení
- možnost redukce učiva
- omezení časově limitovaných úkolů
- kontrola pochopení zadání úkolu
- respektování individuálního tempa
- ocenění snahy a zájmu
- multisenzoriální přístup
- volba metody výuky čtení s ohledem na specifika žáka (nejčastěji analyticko – syntetická metoda, u některých žáků globální metoda čtení)

Specifické metody práce v Českém jazyce:

- prodloužené slabikování
- čtení po slovech, po významových celcích
- čtení s okénkem, záložkou, pomocnou tabulkou
- párové čtení
- postřehování slabik a slov
- obtahování (tvarů, písmen, slabik, slov)
- psaní na větší formát, do pomocných linek
- jiné formy psaní: hůlkové písmo, psaní na PC atd.
- doplňování gramatických jevů ve cvičeních
- využíváme tabulky, přehledy, pravidla
- při slohové práci preferujeme obsah a u některých žáků i ústní formu
- vzhledem k výrazným obtížím při psaní diktátu u žáků s narušenou komunikační schopností jej využíváme jako tréninkovou a diagnostickou metodu, respektujeme pomalé tempo psaní

Zohledňujeme:

- individuální problémy a deficity každého našeho žáka
- sníženou kvalitu grafického projevu a úpravy sešitů
- individuální tempo (pomalé, překotné)
- poruchu výslovnosti
- obtíže plynoucí z nevýhodné formy laterality
- poruchy pozornosti a paměti

- psychomotorický neklid

Pomůcky:

- kartičky se slovy, slabikami, písmeny, karty na postřehování
- tabulky a přehledy
- skládací obrázková abeceda
- čtecí okénka, záložky, čtenářské tabulky, dyslektické čítanky, alternativní texty
- speciální učebnice a pracovní listy
- počítačové výukové a reedukační programy
- pravidla, slovníky
- bzučák, tvrdé a měkké kostky

Tipy na publikace a pomůcky:

- Soubor logopedický her pro nácvik sluchového rozlišování hlásek (Léthó, Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o. p. s.)
- Fonemáček – Sada logopedických karet pro rozvoj fonematického sluchu (Léthó, Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o. p. s.)
- Hláskovník – Sada logopedických listů pro určování pozice hlásky ve slově sluchu (Léthó, Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o. p. s.)
- Logopedická pexesa (Léthó, Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o. p. s.)
- Zelinková, O.: Cvičení pro dyslektiky I. – Rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek
- Zelinková, O.: Cvičení pro dyslektiky II. – Rozlišování slabik dy-di, ty-ti, ny-ni
- Zelinková, O.: Cvičení pro dyslektiky III. – Cvičení sluchové analýzy a syntézy
- Zelinková, O.: Cvičení pro dyslektiky IV. – Rozlišování b – d – p
- Zelinková, O.: Cvičení pro dyslektiky V. – Čtenářské tabulky
- Zelinková, O.: Cvičení pro dyslektiky VI. – Cvičení pravo-levé orientace
- Emmerlingová, S.: Když dětem nejde čtení 1, 2, 3
- Nováková, I.: Víš, co čteš? Luštění s nácvikem pozorného čtení
- Nováková, I.: Čtu a vím o čem
- Hemžáčková, K. – Pešková, J.: První čtení - učební pomůcka pro alternativní výuku čtení s použitím globální metody
- Svoboda, P.: Cvičení pro rozvoj čtení (pro začínající čtenáře a děti se specifickými poruchami učení)
- Martínek, Z.: Cvičné texty pro nácvik plynulého čtení
- Bednářová, J.: Čtení s porozuměním a hry s jazykem
- Bednářová, J.: Sluchové vnímání
- Jírušková, M.: Zábavné čtení (nejen) pro dyslektiky
- Černá, M. – Strnadová, I.: Dyslexie – detektivní úkoly pro malé čtenáře
- Nastoupilová, D.: Dyslexie -aktivity pro děti se specifickou poruchou učení
- Miklíková, V. – Muselová, S.: Hláskohraní – fonematické rozlišování hlásek
- Nevečný, J. – Nevečná, A.: Matesova abeceda
- Vykopal, Z.: Docvičujeme čtení
- Tymichová, H.: Nauč mě správně číst
- Čtení nás baví
- Mleziva, J.: Vyjmenovaná slova o přírodě, Vyjmenovaná slova o ledasčem
- Hravá slohová výchova (od 4. ročníku)
- Karty ke slabikáři (nakl. Alter)
- Krejbichová, D.: Náprava dyslektických a dysortografických obtíží u žáků

Hodnocení:

- U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a narušenou komunikační schopností preferujeme slovní hodnocení. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu, a to se odrazí v mírnější známce.

- **Při hodnocení a klasifikaci pedagog přihlíží k charakteru postižení, respektuje výsledky a doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňuje je při klasifikaci a hodnocení chování žáků. Také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů s přihlédnutím k individualitě žáka.** (Žáci se SPU např. mohou standardně podávat lepší výkony v ústním zkoušení, žáci s koktavostí naopak v písemném zkoušení.) **Učitel volí takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv.** Pokud to není nutné, nebude dítě se speciálními vzdělávacími potřebami vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům. **Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.** Kontrolní práce a diktáty žáci vypracovávají po předchozí přípravě.
- **Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací a zejména informací z odborných vyšetření. Při hodnocení výkonu žáka pedagog zohledňuje nejen dosažený výsledek, ale i snahu žáka, netoleruje lajdáctví žáka a absenci domácí přípravy. Pedagog neopomíjí motivační složku hodnocení,** např. u žáka se SPU, o kterém víme, že se snaží, připravuje a nezvládne dobře písemné cvičení – nehodnotíme výkon známkou, ale například jen počtem chyb.
- **Nezbytnou součástí práce pedagoga je pravidelné informování zákonných zástupců žáka o jeho reálném hodnocení, tak aby získávali ucelený a skutečný náhled na schopnosti, znalosti a dovednosti jejich dítěte – zejména s ohledem na jeho další vzdělávání a pracovní uplatnění.**

Příklady modifikace hodnocení:

- diktát nehodnotíme známkou, ale pouze počtem chyb
- tolerujeme specifické chyby žáků vyplývající z jejich deficitů (např. rozlišování krátkých a dlouhých slabik, nedostatečná diferenciací TDN a TĎŇ, CSZ a ČŠŽ, R a L, záměna znělých a neznělých hlásek) – v písemném testu na ně žáka upozorníme žaka jinou barvou než červenou
- nevycházíme z prostého počtu chyb, ale také z počtu jevů, které žák zvládl. Klasifikace je provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu
- žákovi objasníme podstatu neúspěchu, navedeme ho, jak mezery a nedostatky překonávat
- u žáků s deficitem ve sluchové analýze a syntéze tolerujeme chyby v hláskové stavbě napsaného slova – vynechávky písmen, souhláskových shluků, jiné pořadí grafémů ve slově, nedodržování hranic mezi slovy
- u žáků s deficitem v artikulaci tolerujeme projekci nedostatků výslovnosti do psaní
- pomůcky a přehledy, které používáme při nácviku, dovolujeme žákovi použít i při ústním a písemném zkoušení
- po písemném testu žáka dozkoušíme ústně

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak

stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání. (viz Příloha ŠVP)

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- využíváme výukových počítačových programů a různých didaktických pomůcek k nápravě dyslektických a jiných problémů
- vybíráme vhodné ukázky z literatury, klademe důraz na čtení s porozuměním, na práci s textem a informacemi
- učíme žáky vyhledávat potřebné informace v encyklopediích, na internetu a denním tisku
- vedeme žáky k prezentaci svých domácích úkolů, požadujeme po žácích plán rozvržení vlastní práce
- vedeme žáky k pokládání otázek a jejich zodpovězení pomocí problémových úkolů
- užíváme sebekontrolu a sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů:

- v rámci KSV učíme žáky orientovat se v běžných sociálních situacích
- klademe otevřené otázky, motivujeme žáky k tvořivosti, samostatnosti, logickému myšlení
- umožňujeme žákům pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení
- učíme žáky vést dialog, vedeme je k asertivnímu řešení problémů a oprávněné argumentaci
- monitorujeme, jak žáci prakticky zvládají řešení problémů
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce
- slohová cvičení jsou vybírána tak, aby žák nesl odpovědnost za své chování
- podporujeme žáky při volbě pořadí plnění úkolů

Kompetence komunikativní:

- nabízíme žákům výběr vhodných komunikačních prostředků
- učíme žáky naslouchat a rozumět, vyjadřovat se ústně i písemně
- pomocí komunikačních cvičení rozvíjíme schopnost vést dialog, vedeme žáky k aktivnímu naslouchání
- zařazujeme do výuky týmovou práci a kooperativní vyučování
- klademe důraz na srozumitelnou verbální komunikaci se spolužáky i dospělými
- vyžadujeme jako výstup z některých témat výuky nejruznějším způsobem zpracované závěrečné práce, následně požadujeme prezentace a naslouchání druhých
- učíme žáky formulovat a hájit názory kultivovanou formou s ohledem na názory a pocity druhých
- směřujeme žákovskou aktivitu směrem k veřejnosti
- seznamujeme žáky s bohatostí českého jazyka, s jeho historickým vývojem a komunikačními možnostmi
- předvádíme žákům případy manipulace, případně lživé komunikace, následně je orientujeme na nutnost jisté míry skepse

Kompetence sociální a personální:

- v rámci KSV navozujeme situace, při kterých si žáci mohou pomáhat, do výuky zařazujeme práci ve skupinách, dodržujeme pravidla kvalitní spolupráce a zdůrazňujeme nutnost vzájemné pomoci
- výuku orientujeme na konkrétní příklady z každodenního života
- zadáváme práci ve dvojici a skupinovou práci se střídáním rolí v týmu
- napomáháme méně průbojným žákům k jejich zapojení do činnosti

- posilujeme pocit zodpovědnosti
- umožňujeme vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima

Kompetence občanské:

- prostřednictvím literárních textů a slohových cvičení nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení jejich práv a povinností
- v LV vysvětlujeme nebezpečí rasismu a xenofobie na základě historických zkušeností
- pěstujeme úctu k naší historii i kultuře, k národním tradicím
- rozvíjíme pozitivní postoje k mateřskému jazyku
- požadujeme po žácích přijetí odpovědnosti za dodržování pravidel třídy i školního řádu, žáci se spolupodílí na vytváření pravidel třídy
- zařazujeme do výuky poznatky o aktuálním, společenském a přírodním dění

Kompetence pracovní:

- učíme žáky vytvářet systém (osnovu) pracovního postupu
- vedeme žáky (v rámci KSV) k úctě k práci druhých lidí a jejím výsledkům
- učíme žáky zhodnotit reálně svou práci i práci jejich spolužáků, podněcujeme žáky v podávání návrhů na zlepšení práce
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k využívání digitálních zařízení (tablet, notebook, pc, mobilní telefon), aplikací a služeb při učení, při zapojování do života školy a do společnosti
- motivujeme žáky k samostatnému rozhodování při výběru technologií podle konkrétní situace
- klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledávají a na ověřování informací z více zdrojů
- učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení
- vedeme žáky k získávání vhodných hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- vedeme žáky k rozpoznávání a vnímání problematiky autorství práce
- podporujeme žáky ve vyhledávání relevantních informací, vyhledávání informací z více zdrojů
- učíme žáky vyhledávat potřebné informace a data
- vedeme žáky k získávání vhodných hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi, učíme žáky orientovat se a používat vhodné znaky při tvorbě digitálního obsahu (malá/velká písmena, číslice, symboly,...)
- dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním včetně porozumění významu obrazových symbolů
- podporujeme žáky v etickém jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Průřezová témata integrovaná do předmětu Český jazyk:

PT – MEV 1/1 – Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Identifikování základních orientačních prvků v textu (orientační prvky v textu)

PT – MEV 2/1 – Produktivní činnosti – Tvorba mediálního sdělení – Uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení (médií)

Kód očekávaného výstupu RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ČJL-5-1-01 <i>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	• čte plynule s porozuměním náročné texty odpovídající věku • vyhledává neznámá slova a informace ve slovnících a příručkách	• technika čtení • znalost orientačních prvků v textu • čtení jako zdroj informací • slovníky a příručky
ČJL-5-1-02 <i>rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	• vyhledává v textu potřebné informace na zadanou otázku či chybějící informace a zaznamenává si je • pozorně vnímání podrobností a hledá jejich význam • pracuje s různými informačními zdroji	• orientační prvky v textu (MEV1/1) • vyhledávání informací z textu • práce s internetem • odborné a umělecké texty • využití knihovny • čtení vyhledávací – klíčová slova
ČJL-5-1-03		• úplnost mluveného a písemného projevu

<i>posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i> ČJL-5-1-05 <i>vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i> ČJL-5-1-06 <i>rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i> ČJL-5-1-07 <i>volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i> ČJL-5-1-09 <i>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i> ČJL-5-1-10 <i>sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří</i>	• rozhodne o úplnosti či neúplnosti mluveného nebo písemného projevu, popřípadě ho doplní • vede správně dialog v různých podobách • zhodnotí význam reklamy • kriticky hodnotí reklamní informace • vyhledá prvky manipulace v reklamě i ostatních sděleních • používá správné komunikační prostředky – intonace, přízvuk, pauzy, tempo • v modelových situacích a respektuje rozdílného adresáta • vytvoří správně po obsahové i formální stránce vlastní text různých základních žánrů písemného projevu • samostatně vytváří osnovu k textu, vytváří příběh dle vlastní osnovy,	• pravidla dialogu • telefonický rozhovor • email • média, reklama (MEV 2/1) • mediální sdělení a realita • manipulativní komunikace • členění vět, frázování, síla a barva hlasu • žánry modelových situací – vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog • žánry písemného projevu – vypravování, popis (děje, předmětu, pracovního postupu), tiskopisy (příhláška, dotazník, podací lístek, poštovní poukázka) • pravidla sestavování osnovy • členění příběhu • užití odstavců • přímá řeč
---	---	---

<i>krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti</i> ČJL-5-1-10 <i>reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatné informace</i>	dodržuje časovou posloupnost komunikačního útvaru • vyhledává klíčové informace • odpovídá na otázky k textu • stručně reprodukuje přečtený text	• časová posloupnost • tiché i hlasité čtení přiměřeně složitěho textu • odpovědi na otázky k textu • vyhledávání klíčových informací
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
ČJL-5-2-02 <i>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i> ČJL-5-2-03 <i>určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i> ČJL-5-2-04 <i>rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	• dělí slova na části, určuje kořen, předponu, příponu a koncovku • rozlišuje v písemném projevu předložku od předpony • rozlišuje slovní druhy a užívá je v gramaticky správných tvarech • vyhledává v textu spisovná a nespisovná slova	• stavba slova – kořen, předpona, přípona, koncovka • rozlišení předpony a předložky • slovní druhy • podstatná jména – rod, číslo, pád, vzor, pravopis podst. jm. • přídavná jména – druhy, vzory, pravopis příd. jm. tvrdých a měkkých • zájmena – druhy zájmen, skloňování zájmena já • číslovky – druhy, skloňování • slovesa – osoba, číslo, čas, způsob • vyhledávání neohebných slovních druhů v textu • spisovná a nespisovná slova

ČJL-5-2-05 <i>vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i> ČJL-5-2-06 <i>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i> ČJL-5-2-07 <i>užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projev je obměňuje</i> ČJL-5-2-08 <i>píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i> ČJL-5-2-09 <i>zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	• v psaném i mluveném projevu je používá správně podle situace a adresáta • seznamuje se se slangem a nářečím • pozná a graficky označí základní i rozvíjející skladební a dvojici • určí podmět a přísudek • rozlišuje větu jednoduchou od souvětí • dodržuje v písemném i mluveném projevu pravidla interpunkce • píše správně i/y po obojetných souhláskách ve slovech • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• slang a nářečí • věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice • podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný, přísudek slovesný • věta jednoduchá, souvětí – větné vzorce • pravidla interpunkce • pravopis slov po obojetných souhláskách – vyjmenovaná a příbuzná slova • shoda přísudku s podmětem, několikanásobný podmět
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
ČJL-5-3-01		

<i>vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i> ČJL-5-3-02 <i>volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i> ČJL-5-3-03 <i>rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i> ČJL-5-3-04 <i>při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	• hovoří souvisle o přečteném textu, vyjadřuje své názory a pocity • samostatně vymýšlí příběhy na dané téma • rozlišuje různé typy textů dle přečteného či slyšeného úryvku • používá správně literární pojmy při rozboru literárního textu	• čtení s porozuměním, rozvoj čtenářské gramotnosti • poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání • přednes vhodných literárních textů • tvorba vlastního textu (báseň, pohádka, vyprávění), • tvořivé činnosti – tvůrčí psaní, dramatizace • literární žánry - pohádka (klasická, moderní), pověst, bajka, komiks, román, dobrodružná literatura, naučná literatura, báseň, historická próza, divadelní hra • základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání
--	---	---

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/ZŠ

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk - Logopedická péče
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	1 hodina týdně

CHARAKTERISTIKA:

Logopedická péče je zaměřena na podporu komunikačních schopností žáků v kontextu všech jazykových rovin (foneticko-fonologické, lexikálně-sémantické, morfologicko-syntaktické a pragmatické) s cílem připravit žáky na jejich další vzdělávací i profesní dráhu a na život, kdy jsou na komunikační dovednosti kladeny vysoké nároky. V závislosti na intenzitě obtíží, které s sebou různé formy narušené komunikační schopnosti přináší, lze tyto deficity systematickým a komplexním přístupem mírnit, případně eliminovat. Struktura Logopedické péče je vzhledem k širokému spektru dalších přidružených obtíží vždy přizpůsobena aktuální situaci a individuálním potřebám každého žáka. V průběhu Logopedické péče učitel identifikuje obtíže, které se mohou u některých forem narušené komunikační schopnosti rychle měnit a rozvíjet.

Během intervenčního procesu jsou aplikovány speciální postupy a pomůcky. Důraz je kladen na intenzivní spolupráci se zákonnými zástupci, s pedagogickými pracovníky a s dalšími odborníky.

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ LOGOPEDICKÉ PÉČE:

Logopedická péče je povinnou součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a má časovou dotaci 1 hodinu týdně v 1. - 5. ročníku, která je čerpána z disponibilní dotace. Během této hodiny jsou využívány individuální a skupinové formy intervence.

Vzdělávání směřuje k utváření a intenzivnímu rozvoji klíčových kompetencí v oblasti komunikace napříč všemi jazykovými rovinami. Jsou rozvíjeny možnosti komunikace od jednoduché reprodukce po spontánní komunikaci.

Obsah vyučování v rámci Logopedické péče tvoří zejména:

- dechová cvičení
- hlasová cvičení
- cvičení pro rozvoj aktivní a pasivní slovní zásoby
- cvičení pro rozvoj sluchového vnímání a zejména fonemického sluchu
- cvičení motoriky mluvidel a artikulační cvičení

- cvičení pro rozvoj hrubé a jemné motoriky s důrazem na spolupráci mozkových hemisfér
- cvičení pro rozvoj zrakového vnímání
- cvičení pro rozvoj myšlení, paměti a pozornosti
- cvičení posilující gramatickou složku řeči
- cvičení zaměřená na rozvoj prostorové orientace
- cvičení posilující pragmatickou složku řeči
- relaxační cvičení
- aktivity podporující čtenářské a předčtenářské dovednosti
- rozvíjení čtení s porozuměním
- nápravná cvičení zaměřená na specifické poruchy učení.

Reedukační postupy přizpůsobujeme časově a obsahově konkrétnímu dítěti podle jeho individuálních schopností a dovedností. Vycházíme z diagnostického rozboru žáka.

Výuku Logopedické péče zajišťuje speciální pedagog – logoped, třídní učitel – speciální pedagog se státní závěrečnou zkouškou z logopedie nebo speciální pedagog.

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ/ZŠ

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Hudební výchova
Období – ročník:	2. období - 5. ročník
Počet hodin:	1 hodina týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu “Hudební výchova“ (zkratka v rozvrhu Hv) je tvořen obsahem oboru “Hudební výchova“ pro I. a II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV. Získané znalosti a dovednosti v tomto vzdělávacím oboru na sebe v rámci stupňů navazují. Na II. stupni vyučovací předmět rozvíjí již získané znalosti a dovednosti z I. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován ve čtyřech oblastech hudebních činností:

1. VOKÁLNÍ ČINNOSTI – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného slova
2. INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI – hra na rytmické hudební nástroje
3. HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
4. POSLECHOVÉ ČINNOSTI – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob hudby

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU:

Výuka probíhá ve třídě a v místnosti muzikoterapie s využitím audiovizuální techniky. V daném vyučovacím předmětu děti pracují individuálně ve skupinkách, i více tříd společně. Muzikoterapie probíhá individuálně i skupinově.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako prostředku komunikace.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- dáváme žákům možnost seznamovat se s různými technikami, metodickými postupy při hře na různé hudební nástroje
- využíváme různé nahrávky CD, kazety, koncerty, poslechu hry na netradiční hudební nástroje
- vedeme žáky k využití naučených dovedností při různých veřejných vystoupeních
- využíváme sebekontroly a sebehodnocení žáků
- podporujeme u žáků používání obecných termínů, znaků, symbolů

Kompetence k řešení problémů:

- podporujeme u žáků samostatný výběr vhodného hudebního doprovodného nástroje
- vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy
- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů
- učíme žáky schopnosti rozpoznávat a reprodukovat tóny

Kompetence komunikativní:

- poskytujeme dostatek podnětů, obrázkových materiálů
- vhodně vedeme žáky k samostatnému hlasovému projevu – různá veřejná vystoupení, besídky, svátky...
- klademe důraz na prožitkové vyučování a vyjadřování osobních prožitků a nálad
- rozvíjíme u žáků schopnost ovládání verbální a nonverbální komunikace

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme práci v kolektivu i individuální s možností vyniknout vlastním schopnostem žáka
- podporujeme u žáků spolupráce ve skupině - hra na nástroje, sborový zpěv, pohybový projev
- umožňujeme žákům dle vlastního uvážení projevit své pocity a nálad
- posilujeme u žáků překonávání nesmělosti, studu, strachu

Kompetence občanské:

- klademe u žáků důraz na dodržování pravidel společenského chování na kulturních akcích
- vedeme žáky k respektování a ocenění tradic kulturního dědictví a k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a umělcům
- podporujeme aktivní zapojování žáků do kulturního dění

Kompetence pracovní:

- podporujeme cílevědomost a vytrvalost při činnosti
- podporujeme u žáků používání jednoduchých hudebních nástrojů
- vychováváme žáky ke spolupráci – přijímání role ve skupině, oceňování spolupráce a tolerování individuality druhých

-

Kompetence digitální:

- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- umožňujeme žákům vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít

Průřezová témata integrovaná do předmětu Hudební výchova

PT – EGS 2 – Objevujeme svět a Evropu – Evropa a svět (hudební styly)

Kód očekávaného výstupu RVP ZV	Dílčí výstupy	Učivo
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
HV-5-1-01 <i>zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	• zpívá jednohlasé i dvojhlasé písně v rozsahu c1 – d2 v durových i mollových tóninách • při zpěvu intonuje čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas (popř. ve vícehlase) v durových i mollových tóninách, při zpěvu využívá získané pěvecké a rytmické dovednosti	Pěvecký a mluvený projev – upevňování již osvojených dovedností, dynamicky odlišený zpěv, rozšiřování rozsahu h1 – d2, rytmická deklamace textů, jednohlasý i dvojhlasý zpěv písní v dur a moll tóninách Intonace, vokální improvizace – zpěv durové a mollové stupnice v různých tóninách, diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry, solmizační modely Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Dvojhlas a více hlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas
HV-5-1-02 <i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	• realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou či doprovodnou hrou na hudební nástroj, tancem) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí notového zápisu	Záznam vokální hudby – čtení a orientace v notovém zápisu, využívání zápisu jako opory při zpěvu písně, noty d2, e2, nota šestnáctinová, triola, pomlka celá, staccato, legato
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
HV-5-1-03 <i>využívá hudební nástroje k doprovodné hře i</i>	• využívá složitější hudební Orffovy nástroje či jednoduché ostatní hudební	Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů a jednoduchých skladbiček pomocí složitějších hudebních

<i>k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i> HV-5-1-05 <i>vytváří jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizace</i>	nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • vytváří jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizace	Orffových nástrojů, pokusy o vlastní instrumentaci písní a skladbiček, rytmické doprovody podle notového zápisu Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – rytmizace a melodizace textu, tvorba přede her, meziher a do her s využitím tónového materiálu písně, melodický doprovod podle možností ve třídě, improvizace rytmických doprovodů s předvětím a závětím, hudební hry
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
HV-5-1-07 <i>ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	• ztvárňuje hudbu pohybem s využitím již zvládnutých tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace • dokáže udržet rytmus na 2, 3, a 4 doby, tančí lidové tance (polka, valčík, mazurka) • kultivovaně se pohybuje na současnou hudbu	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pohybová improvizace s využitím již zvládnutých tanečních kroků Pohybový doprovod znějící hudby, taktování – taktování na dvě, tři a čtyři doby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance – polka, valčík, mazurka Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při pohybových hrách, kultivované pohybové projevy odvozené ze současné taneční a rockové hudby
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
HV-5-1-04	• rozpozná hudební formy v jednoduchých písních či skladbách	Hudební formy – písně a skladby v malé a velké písňové formě, menuet, hudba komorní a symfonická

<i>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i> HV-5-1-06 <i>rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků</i>	• vysvětlí pojem polyfonní vokální a instrumentální hudba a rozezná ji v hudebním proudu • rozpozná dle sluchového i obrazového vjemu hudební nástroje (varhany, violoncello, ...) a dokáže dle poslechu určit hudební uskupení dle žánru • rozlišuje hudební styly a žánry podle poslechu a dokáže říct, kde se s nimi v reálném životě může setkat • rozezná durový akord od mollového • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků • slovně vyjadřuje o jaký druh hudby se jedná a o jejím emocionálním působení	Hudba vokální, instrumentální hudby a vokálně instrumentální, lidský hlas – polyfonní hudba vokální a instrumentální, zpěvní hlasy Hudební nástroje – varhany, violoncello, harfa, cimbál; lidová kapela, orchestr symfonický, taneční, jazzový, nástrojové seskupení v rocku Hudební styly a žánry – hudba populární, rocková a jazzová, lidová dechová hudba, cimbálová muzika, hudba komorní a symfonická, hudba chrámová, varhanní koncerty (EGS 2) Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord, durová a mollová tónina Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – základy harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu Interpretace hudby – slovní vyjádření druhu, nálady a emocionálního působení hudby Muzikoterapie Informace ze života skladatelů a poslech jejich díla (J.S.Bach, W.A.Mozart, L.Janáček)
--	---	--

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

Vzdělávací oblast:	Informatika
Vyučovací předmět:	Informatika
Období – ročník:	2.období – 5.ročník
Počet hodin:	1 hodina týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu “Informatika“ (zkratka v rozvrhu I) je tvořen obsahem oboru “Informatika“ pro I. a II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV. Získané znalosti a dovednosti v tomto vzdělávacím oboru na sebe v rámci stupňů navazují.

Vzdělávací obsah je realizován ve čtyřech oblastech informatiky:

1. Data, informace a modelování
2. Algoritmizace a programování
3. Informační systémy
4. Digitální technologie

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Výuka probíhá ve třídě chromeboocích či na počítačích v počítačové učebně s připojením k internetu. Některá témata probíhají s využitím robotů či robotických stavebnic a některá témata probíhají bez využití techniky. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen důraz na pamětné učení a reprodukci. Kromě této určené hodiny však výuka prolíná i do ostatních předmětů.

Pro výuku jsou zakoupené následující pomůcky:

- robotická stavebnice LEGO WeDo
- Bee-bot a Bleu-bot
- Ozobot
- Micro:bit
- iRobot Root
- Programy, které má škola aktuálně k dispozici

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k uvědomění, proč se učí, k čemu to budou potřebovat, co tím získají
- podporujeme u žáků touhu chtít se naučit a vyvíjet úsilí
- vedeme žáky tak, aby vědomosti a dovednosti samostatně a tvůrčím způsobem používali
- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- zaměřujeme se na logické řazení hlavních poznatků

- vedeme žáky tak, aby si sami vyhledávali informace a dál s nimi pracovali
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podporujeme formy spolupráce při řešení problémů, šikovní a nadaní žáci pomáhají žákům slabším
- vedeme žáky k samostatnosti a tvořivosti
- respektujeme individualitu dítěte, jeho schopnosti a možnosti
- při výuce využíváme všech dostupných multimediálních prostředků
- snažíme se o názorné vyučování, zapojení co největšího počtu smyslů pro co nejlepší a nejtrvalejší pochopení látky

Kompetence k řešení problémů:

- při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- při řešení problémových úkolů vedeme žáky ke spolupráci ve dvojicích či skupinách, žáci se aktivně podílejí na plánování práce, samostatné realizaci a hodnocení a prezentaci výsledků
- při řešení problémů pouze citlivě korigujeme a pomáháme žákům
- vytváříme příležitosti pro procvičování a upevňování rozvíjených dovedností

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky naslouchat názorům jiných, vhodně vyjadřovat svůj vlastní názor, správně formulovat své myšlenky
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učíme žáky přenést správně informace, vysvětlit problém spolužákům
- začleňujeme pravidelně do výuky kooperativní učení, jehož prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- žáky vedeme k respektování pravidel, na jejichž formulaci se sami podílejí
- učíme žáky, aby prokázali schopnost střídat role ve skupině
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy ve třídě a ve škole
- snažíme se naučit žáky základům kooperace a týmové práce
- sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech

Kompetence občanské:

- respektujeme individuální rozdíly mezi žáky (např. národnostní, kulturní, sociální ...)
- při pobytu žáků ve škole i mimo školu vedeme žáky k zodpovědnému chování za své zdraví, zdraví svých spolužáků, k zodpovědnému přístupu majetku a k dodržování obecných pravidel slušného chování
- vedeme žáky k sociálnímu uvědomění, seznamujeme je s jejich povinnostmi a právy, učíme je umět vyhledat pomoc v případě osobního nebezpečí

Kompetence pracovní:

- učíme žáky naplánovat si práci
- vedeme žáky, aby si vážili své práce i práce jiných
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svoji práci
- vedeme žáky k sebehodnocení a k reálnému posouzení svých schopností
- výuku doplňujeme o praktické exkurze
- upevňujeme u žáků základní pracovní návyky

Kompetence digitální:

- vedeme žáky ke kritickému myšlení při užívání informačních technologií
- při výuce využíváme interaktivní tabule, osobní počítače, chromebooky, roboty
- dbáme na formální správnost žákovských prací (PowerPoint, Word, Excel, ...)
- diskutujeme s žáky o přínosu i rizicích užívání digitálních technologií
- vedeme žáky k etickému chování v digitálním prostředí
- vedeme žáky k bezpečnému chování v digitálním prostředí

Průřezová témata integrována do předmětu

Kód očekávaného výstupu RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
I-5-1-01 <i>uveďte příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</i>	• pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model
I-5-1-02 <i>popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</i>		
I-5-1-03 <i>vyčte informace z daného modelu</i>		
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
I-5-2-01 <i>sestavuje a testuje symbolická zápisy postupů</i>	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování
I-5-2-02 <i>popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</i>	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy	Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Kombinace procedur Kreslení čar
I-5-2-03 <i>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</i>	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát	Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů
I-5-2-04 <i>ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</i>	• rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před něj nebo za něj • používá události ke spuštění činnosti postav • vytvoří a použije nový blok	Programovací projekt Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí

	• vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • upraví program pro obdobný problém • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů • ovládá více postav pomocí zpráv	Vysílání zpráv mezi postavami
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
I-5-3-01 <i>v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi</i>	• nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech	Systém, struktura, prvky, vztahy Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu.
I-5-3-02 <i>pro vymezený problém zaznamenáváme do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</i>	• doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast :	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět :	Matematika
Období – ročník:	2. období – 5. ročník
Počet hodin:	3+1 hod. týdně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu „Matematika“ (zkratka v rozvrhu M) je komplexního charakteru, pro přehlednost je dále rozdělen do tří částí, které jsou identické s tematickými okruhy RVP ZV. Vzdelávací obsah se ve výuce vzájemně prolíná. Názvy jsou zvoleny v duchu jejich obsahu:

1. Číslo a početní operace
2. Závislosti, vztahy a práce s daty
3. Geometrie v rovině a prostoru

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU:

Výuka matematiky probíhá především ve třídě. Samostatně či ve skupinách žáci v rámci vyučování řeší početní, ale i praktické úlohy - počítání s penězi, nakupování v obchodech, měření, vážení, sledování teploty,... Na 2. stupni je zařazeno mimo jiné i dlouhodobé pozorování vybraného jevu, pravidelný zápis, vyhodnocení.

Vyučovací předmět žákům poskytuje vědomosti a matematické dovednosti potřebné v praktickém životě. Žáci se učí používat pomůcky, které jim usnadňují korigovat nedostatky v numerickém počítání, v orientaci na číselné ose, v rýsovacích technikách. Učí se používat i výpočetní techniku a vhodné výukové programy.

Výchovně vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům vhodné kompenzační pomůcky, které jim umožňují korigovat nedostatky jejich matematického nadání, učíme žáky s těmito pomůckami pracovat
- učíme žáky využít naučené vědomosti a dovednosti v praktických příkladech z běžného života
- vedeme žáky k rozvržení a následné hodnocení průběhu i výsledku vlastní práce
- rozvíjíme u žáků logické a abstraktní myšlení

Kompetence k řešení problémů:

- směřujeme žáky k tomu, aby problém rozpoznali, popsali a navrhli řešení
- dáváme žákům možnost vyhledat si informace – učebnice, encyklopedie, tabulky, internet, časopisy,...
- chválíme žáky za snahu a vedeme je k tomu, aby problém dořešili i přes prvotní neúspěch
- vzbuzujeme u žáků zájem hledat různé varianty řešení
- vedeme žáky k vlastní volbě pořadí vypracování úkolů
- vedeme žáky ke kritickému myšlení, k volbě uvážlivých rozhodnutí a schopnosti je obhájit, k uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí a ke zhodnocení výsledků svých činů

Kompetence komunikativní:

- podněcujeme žáky, aby naslouchali spolužákům, respektovali jejich názor
- vedeme žáky, aby se drželi tématu, podporujeme u žáků práci s porozuměním, zejména u výpočtu slovních úloh, učíme žáky porozumět matematické symbolice
- působíme na žáky, aby se dokázali vyjádřit písemnou formou úhledně a srozumitelně, chronologicky v logických krocích
- požadujeme od žáků práci s digitálními technologiemi k vyjádření matematických postupů (word, excel,...)
- nabízíme využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence občanské:

- umožňujeme žákům, aby se podíleli na vytváření pravidel, vedeme žáky k dodržování pravidel, plnění svých povinností
- pobízíme žáky k tomu, aby nabídli pomoc, vedeme žáky k ohleduplnosti
- vedeme žáky k reálnému hodnocení své práce, ale i práce spolužáků
- vedeme žáky, aby se rozhodovali zodpovědně podle dané situace, poskytl dle svých možností účinnou pomoc a chovali se zodpovědně v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- seznamujeme žáky s národními tradicemi a ochranou kulturního a historického dědictví

Kompetence sociální a personální:

- žáci navrhnou řešení a diskutují kolektivně o možném postupu
- směřujeme žáky k aktivitě při skupinové práci, zařazujeme do výuky práci ve skupinách s jasným stanovením rolí, dbáme na střídání rolí ve skupině
- vybízíme žáky, aby si dokázali říct o pomoc, zdůrazňujeme důležitost spolupráce při řešení úkolu a nutnost vzájemné pomoci

Kompetence pracovní:

- nabízíme vhodné kompenzační pomůcky, učíme žáky zacházet s pomůckami, vedeme žáky ke spoluvytváření vhodných kompenzačních pomůcek
- dodržujeme společně bezpečnost práce, zejména při používání rýsovacích potřeb
- dbáme na dokončení zadaného úkolu, vedeme žáky ke zhodnocení své práce a následně k návrhu na zlepšení

Kompetence digitální:

- učíme žáky rozlišovat matematické, ale i jiné obrazové symboly, učíme žáky využívat digitální technologie, vyjadřovat se prostřednictvím nich
- při provádění kontroly výpočtů využíváme kalkulátor
- vedeme žáky k posuzování úplnosti dat při řešení daného problému, dbáme na dohledání potřebných dat k řešení úlohy zejména pomocí digitálních technologií
- vytváříme situace, kdy využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematických postupů, žáky motivujeme k práci s digitálními technologiemi pro usnadnění činnosti
- vedeme žáky v používání digitálních technologií k zaznamenání, zpracovávání a vyhodnocování dat, prezentaci a další interpretaci získaných výsledků

Průřezová témata integrována do předmětu Matematika:

PT – OSV 3/1 – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů (netradiční praktické úlohy a problémy)

Kód očekávaného výstupu RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		Početní operace na celém oboru Přirozených čísel, seznámení s celými čísly, desetinnými číslly, zlomky
M-5-1-01 <i>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Opakování ze 4. ročníku Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly (komutativnost a asociativnost sčítání a násobení), včetně s použitím závorek Pravidla pořadí početních operací v oboru přirozených čísel
M-5-1-02 <i>provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i>	• provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Zápis čísla v desítkové soustavě Numerace do 1 000 000 – opakování Pamětné sčítání a odčítání v oboru do 1 000 000 Písemné početní operace na celém oboru přirozených čísel se správným zápisem Pamětné násobení a dělení (i se zbytkem) přirozených čísel Písemné násobení jednociferným, dvojciferným i trojciferným činitelem Písemné dělení jednociferným i dvojciferným dělitelem
M-5-1-03 <i>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i>	• zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Zaokrouhlování řádů do 1 000 000 Cvičení odhadů s kontrolou výsledků početních operací Práce s kalkulačkou Provádění zkoušky výpočtů
M-5-1-04	• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Slovní úlohy – rozlišení důležitých informací, zápis, výpočet, formulace odpovědi Tvoření jednoduchých slovních úloh

řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Zlomky, praktické znázornění, použití v praxi, desetinné zlomky Porovnávání zlomků a sčítání, odčítání zlomků se stejným jmenovatelem
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel		Desetinná čísla – pojem, znázorňování na ose, porovnávání v řádu desetin
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Čtení, zápis celého záporného čísla, vyznačení na ose Měření teploty Rozvoj finanční gramotnosti, záporná čísla v běžném životě
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	• porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		Závislosti a jejich vlastnosti, tabulky
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	• vyhledává, sbírá a třídí data	Jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.)
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Porovnávání získaných dat Ceníky zboží – sleva, zdražení Jízdní řády, převody času Jednoduché typy diagramů, grafy a tabulky – vyhledávání, doplňování dat Kruh jako graf

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		Základní útvary v rovině a v prostoru
M-5-3-01 <i>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</i>	• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	Obdélník a čtverec – konstrukce pomocí kolmic i rovnoběžek Zná pojmy úhlopříčka, průsečík Pravoúhlý trojúhelník – konstrukce pomocí pravítka s ryskou, názvosloví Rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník – konstrukce Popíše rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran Jednoduchá měření a převody – jednotky délky a hmotnosti Kruh, kružnice o daném poloměru
M-5-3-02 <i>sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i>	• sčítá a odčítá úsečky graficky, určí délku lomené čáry, vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Grafický součet, rozdíl úseček Obvod mnohoúhelníku
M-5-3-03 <i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i>	• sestrojí rovnoběžky a kolmice	Sestrojí kolmice, rovnoběžky, lomené čáry
M-5-3-04 <i>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</i>	• určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Obsah čtverce, obdélníka pomocí čtvercové sítě, základní jednotky obsahu
M-5-3-05 <i>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i>	• rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Čtvercová síť – síť těles, osová souměrnost v reálném životě Souřadnice bodů ve čtvercové síti – osy x, y

<i>souměrnosti útvaru překládáním papíru</i>		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		Řešení praktických úloh
M-5-4-01 <i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Netradiční praktické úlohy a problémy – vyhledávání v textu, údaje a vztahy, volba vhodných postupů pro řešení úloh (OSV3/1) Číselné a obrázkové řady, matematické hry Seznámení římské číslice

UČEBNÍ OSNOVY SVÍTÁNÍ ZŠ

Vzdělávací oblast:	Doplňující vzdělávací oblast
Vyučovací předmět:	Práce s počítačem
Období – ročník:	2.období – 5.ročník
Počet hodin:	1 hodina týdně

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět “Práce s počítačem“ (zkratka v rozvrhu Pc) poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné k praktickému používání a využívání výpočetní techniky. Obsah vyučovacího předmětu Práce s počítačem je primárně zaměřen na práci s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru, základní práci s tabulkovým editorem a na práci s informacemi a jejich vyhledáváním.

Výuka probíhá na počítačích v počítačové učebně s připojením k internetu. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen důraz na pamětné učení a reprodukci. Kromě této určené hodiny však výuka prolíná i do ostatních předmětů.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k uvědomění, proč se učí, k čemu to budou potřebovat, co tím získají
- podporujeme u žáků touhu chtít se naučit a vyvíjet úsilí
- vedeme žáky tak, aby vědomosti a dovednosti samostatně a tvůrčím způsobem používali
- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- zaměřujeme se na logické řazení hlavních poznatků
- vedeme žáky tak, aby si sami vyhledávali informace a dál s nimi pracovali
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podporujeme formy spolupráce při řešení problémů, šikovní a nadaní žáci pomáhají žákům slabším
- vedeme žáky k samostatnosti a tvořivosti
- respektujeme individualitu dítěte, jeho schopnosti a možnosti
- snažíme se o názorné vyučování, zapojení co největšího počtu smyslů pro co nejlepší a nejtrvalejší pochopení látky

Kompetence k řešení problémů:

- při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- při řešení problémových úkolů vedeme žáky ke spolupráci ve dvojicích či skupinách, žáci se aktivně podílejí na plánování práce, samostatné realizaci a hodnocení a prezentaci výsledků
- při řešení problémů pouze citlivě korigujeme a pomáháme žákům
- vytváříme příležitosti pro procvičování a upevňování rozvíjených dovedností

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky naslouchat názorům jiných, vhodně vyjadřovat svůj vlastní názor, správně formulovat své myšlenky
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učíme žáky přenést správně informace, vysvětlit problém spolužákům
- začleňujeme pravidelně do výuky kooperativní učení, jehož prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- žáky vedeme k respektování pravidel, na jejichž formulaci se sami podílejí
- učíme žáky, aby prokázali schopnost střídat role ve skupině
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy ve třídě a ve škole
- snažíme se naučit žáky základům kooperace a týmové práce
- sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech

Kompetence občanské:

- respektujeme individuální rozdíly mezi žáky (např. národnostní, kulturní, sociální ...)
- při pobytu žáků ve škole i mimo školu vedeme žáky k zodpovědnému chování za své zdraví, zdraví svých spolužáků, k zodpovědnému přístupu majetku a k dodržování obecných pravidel slušného chování
- vedeme žáky k sociálnímu uvědomění, seznamujeme je s jejich povinnostmi a právy, učíme je umět vyhledat pomoc v případě osobního nebezpečí

Kompetence pracovní:

- učíme žáky naplánovat si práci
- vedeme žáky, aby si vážili své práce i práce jiných
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svoji práci
- vedeme žáky k sebehodnocení a k reálnému posouzení svých schopností
- výuku doplňujeme o praktické exkurze
- upevňujeme u žáků základní pracovní návyky

Kompetence digitální:

- vedeme žáky ke kritickému myšlení při užívání informačních technologií
- při výuce využíváme interaktivní tabule, osobní počítače, chromebooky

- dbáme na formální správnost žákovských prací (PowerPoint, Word, Excel, ...)
- diskutujeme s žáky o přínosu i rizicích užívání digitálních technologií
- vedeme žáky k etickému chování v digitálním prostředí
- vedeme žáky k bezpečnému chování v digitálním prostředí

Průřezová témata integrována do předmětu

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO
• zopakuje si funkce operačního systému a formáty souborů (doc, rtf, jpg, xls)	Prostředí počítače, pojem plocha, ikona, lišta, nabídka Start Spouštění aplikací – program Malování, WorPad, Kalkulačka Přepínání mezi aplikacemi Okna – rozvržení – tlačítko ukončení aplikace, ovládání velikosti okna, spouštění na lištu, nabídka (panel nástrojů) Ukládání práce
• zná základní funkce textového editoru	Psaní Editace textu Práce s nástroji Hledání a nahrazování textu Formátování textu – písmo, odstavec Profesionální textové editory – šablony textů
• zná základní funkce grafického editoru	Program malování – nástroje štětec, tužka, sprej, barvy, úsečka, obdélník, gumování, barva a tloušťka čar, lupa, režim průhlednosti, práce s vybranou částí obrázku, křivky, vkládání textu do obrázku Vyhledávání fotografií a vkládání do textu Grafické projekty – diplom, tapeta do Windows, pozvánka, leták
• ovládá program pro vytváření prezentace MS PowerPoint	Vytvoření prezentace Grafická úprava Spuštění prezentace
• ovládá práci s tabulkovým editorem	Základní operace s buňkami Grafická úprava buňky Formát buňky Vzorce a práce s nimi Grafy – vytváření a práce s nimi Práce se souborem
• vyhledává informace • získá přehled o vyhledávacích serverech a jejich využití a použití	Prohlížeč webových stránek Vyhledávání na internetu, hledání na mapě, hledání spojení

• ví, jak ověřit nalezené informace	Internetové adresy, odkazy, oblíbené, historie Ukládání informací z internetu Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování Nebezpečí internetu
-------------------------------------	---